

سرمایه

Das Kapital

ره‌خنه له‌تابورپی سپاسی

* ناوی کتیب: سرمایه

* ناوی نوسەر: کارل مارکس

* وەرگێڕانی له‌ئه‌لمانییه‌وه: سه‌لام عه‌بدوڵا، که‌ژال حه‌مه‌ره‌شید، شلیر عه‌زیز

* هه‌له‌بێ: رېبوار حه‌مه‌ تۆفیک

* نه‌خشه‌سازی و به‌رگ: فه‌همی جه‌لال

* سه‌ره‌رشتیار: عوسمان حه‌سه‌ن شاكر

* تیراژ: ۱۰۰۰ دانه

* ژماره‌ی سپاردن: (۶۹۲) سالی ۲۰۰۶

له‌بلاو‌کراوه‌کانی مه‌کته‌بی بیروه‌و‌شیاری (ی.ن.ک) سالی ۲۰۰۶

روونكر دنه وه:

( )

پيشكەش :-

به برادهري نازا، به نهمه ك و رابهري پروليتاريا
(قيلهيلم قوف).

له تارناو، رۆژي ٢١. يوني ١٨٠٩ له دايبووه و له رۆژي ٩/٥/١٨٦٤ له
تاراوگه مانشيستر، گياني له دهستداوه

!( )

سەرمايە ۵

لاپەرە

پېرست

ناوەرۆك

بەشای يەكەم

۹	.....	-
۱۰	.....	-
	:	-
۱۰	.....(-)	-
۱۷	.....	-
۲۵	.....	-
۲۸	.....	-
۲۸	..... :	-
۲۹	.....	-
۲۹	.....	-
۳۴	.....	-
۳۷	.....	-
۴۴	.....	-
۴۷	.....	-
۴۷	.....	-
۴۸	.....	-
۴۸	.....	-

سەرمايە ۶

۵۰	.....	-
۵۰	.....	-
۵۳		-
۵۵	.....	-
۵۶	.....	-
۵۷	.....	-
	بەشای كۆرۈم	
۷۴	.....	
۸۵	.....	
۸۵	.....	-
۹۷	.....	

به‌شای چه‌گه‌م

کالا

۱- دوو فاکتورهای کالا:

به‌های به‌کارهیتان و به‌های گۆپینه‌وه یان به‌های پهنی
(کاکله‌ی به‌ها-پیوانه‌ی به‌ها)

( )

( )

کتیبی به‌که‌م

پروسه‌ی به‌رهمه‌هیتانی سرمایه

کالا و دراو

:

... () () ()

=

. ( )

- - ...

...

( )

): ( )

-(

( )

( )

...

( ) .

( )

( )

$$. W = W =$$

-مۆركى دوولايه نهى كار كه
له ناو كالدا خۆى ده نوپىنى

); ( )

(

( )

( )

)

(X)

( )

...

(X)

...

-

-

-

-

شیوهی به‌ها بیان به‌های گۆپینه‌وه

Money and its vicissitudes. London, P. ((
)) i'

:

١- شيوهه ساكار، تاك يان بهرپهوتى بهها

$$B = A \quad x: \quad B \quad y = A \quad X$$

$$(\quad \quad \quad = \quad \quad)$$

- دوو پولى دهبرينى بهها: شيوه رينهيه كهه و شيوه
هاوهينه كهه

( ) ( )

( )

( )

=

:

x =

=

= :

=

:

( ) ( )

.CHO

( ) ( )

( )

CHO

- شیوہی پیڑھیہی بہا

۱- ناوہ پوکس شیوہی پیڑھیہی بہا:

:

(A)

(B)

(B)

(A)

" "

)

(

( )

(A) ( ) (B)
(B)

ب- دياربكردن چەندايەتى فۆرمى رېژەيبى بەها

...

(B) (A)
(A) (B)
(B) (A)
= = :

(Wertsein)
(valere, valer, valoir)
A B

.A
(B) (A)
(B) (A) (A)

l'

-

=

=

-

-

(B)

(A)

(B)

-

-

(A)

(B)

(B)

:

- شیوهی هاوکیش

(A)

:

(B)

( )

:

(B)

( )
(...)A

( )

:

( )

( )

/

=

_____

تایبہ تمہ ندی دووہہ می شیوہی هاوکیش:

( ) .

( )

( )

تایبہ تمہ ندی سیہہ می شیوہی هاوکیش:

= (( )) :

):

.(- -
)):

۴- کوئی فورمیں بہاں سادہ

((

A

A B

A B

:

" "

:

(( )):

( ) ( )

...

( )

( ).

-

-

(B)

(A)

(B)

(A)

(A)

(B)

ب- شيوه‌ي بهاي گشتي يان گشه كردوو

=
=
=
...=
=
=

ا- شيوه‌ي گشه كردووي بهاي پيژهيبي:

- شيوه‌ي هاوكيشي تايبه‌ت

...

- كه موكوپيه‌كاني شيوه‌ي بهاي گشتي يان

گشه كردوو:

( )

= :

ت - شيوهس گشتي بهها

- =
- =
- =
- =
- =
- = (A)
- = ...

- مۆرکه گۆراوهکانس شيوهس بهها

:

:

:

... = . =

.

.

:

=

=

=

=

:

( )

=

:

...

:

B :

=

=

=

( )

( )

۲- پیوهندی گه شه کردن له نیوان شیوهی بهای ریثهیی
و شیوهی هاوکیشدا

=)
(... = =

(=):

(=)

د) فۆرمى دراو

=
=
=
=
=
=
=
=
= ...

( ) ( ) ( ) ( )
( )

( )

-گواستنه وه له شيوهه گشتى به هاوه بو شيوهه دراو:

( )

:

( )

( )

( ) ( )

=

:

:

=

...

:

( )

. B

y = A

x

=

۴ - خو و پهوشتی کال پرستن و نهیینه کانی:

( )

. ( )

( )

_____) : /٦
( )

( )

...

( )

( )

%

M.)

(Wirth

( )

...

.

.

.

.

...

.

( )

..

.

( )

.

.

.

.

.

.

((" ")):
 . ( )
 .(
 . " _)
 ...
 ((

):

(.

پروژه نالوگۆرینه وه

بەشای کارو هههه

f^

)

( )

((

(( ))

y x:
:
B A .B

$$y = A \quad .B = A \quad x$$

...

( )

f^A

-))
((-
(- -

(( ))

( )

...

( )

( )

( )

( )

( )

=(A) x -

B y

بەشی دووەم

گۆرانی دراو بۆ سەرمايە

خولی چوارەم

گۆرانی دراو بۆ سەرمايە

١- شیبۆەس گشتی سەرمايە

(- -)

(- -):

( )

( )

^

“ ”

”

.
(- -)

,
(- -)

*

. -

- -

(- -)

*Mercier de la Riviere

(- -)

- - - - .

-

-

(. .)

( )

(. .)

)

(

(. .)

(. .)

(. .)

( )

..

. ( ) .

(. .)

+

$\Delta+$

-

+ = (- -)

+

Δ

(. .)

( )

demonstrate

(. .)

( )

(. .)

(. .)

(-)

(- -)

(-).

money which begets

( )

.money

.(- -)

فەرھەنگۆك

نامادەکردنى / پروفیسور
د. محمد زۆف سعید

۱- Capital سەرمايه

پاره یان کالاً، که بنچینهی کارو بازرگانی بی، پارهیەك که له بنه چەدا له بری بهای شتیك بدری که هەر کاتی لهو بهایه زیاتر فرۆشرا، بریک پاره ی زیاده وهکو قازانج ده ده که وئ. به مانای دارایی و موئک و مال له وهی که سیک له پاره ی نهخت و کالاً ههیهتی، بنچینه و مایه ی شتیکه. که کورد پیی ده ئی: سامان، مال و موئک.

۲- Fund / مایه: (لهو پارهییه، یان لهو شت و مه که یه، که له بنه رهتدا کاسبی و بازرگانی پی ده کری، لهو پارهییه که ده خریته گهر بو کرین و فرۆشتن و کاری بازرگانی، پیش له وهی قازانجی بچیته سهر. کورد ده ئی قازانج سهری مایه ی خوارد و اتا له جیاتی پاره ی مایه که قازانج بکات، مایه که ش تیا چوو.

۳- Value-composition (پیکهاته ی به ها)

به پیی بوچونی قوتا بخانه ی سۆشیا لیستی زانستی (مارکسیزم) پیکهاته ی به ها بریتیه له بری کاری به رجه سته بوو له ههر کالایه کدا.

۴- Composition of Capital (پیکهاته ی سەرمايه)

پیکهاته ی سەرمايه، پیکدیته له ههر دوو جوړی سەرمايه ی نه گۆر، وهک خانویه رهو ریگاوبان و کارخانه و نامیرو که ل و په ل و... هتد، به لام سەرمايه ی گۆراو بریتیه له ژماره ی کریکارانی که ره سته سهره تاییه کان، وزه و... هتد. له وهی شایه نی باسه له وهیه که سەرمايه ی نه گۆر ناگۆرئ به گۆرانی بری

قه واره ی به ره مه ینان، به لام سەرمايه ی گۆراو ده گۆرئ له گه ل گۆرانی بری به ره مه یناندا.

۵- Relay System نۆبه کاری

۶- Demanod (الطلب) خواست

بریتیه له ناره زووی به ده سه ته یانی کالایه ک، یاخود خزمه تگوزارییه ک، به مهرجی تاکی خوازیار بو له و کالایه، یان بو له و خزمه تگوزارییه توانای کرینی هه بیته و به عه مه لی جیه جیی بکات.

۷- Division of Labour (دابەشکردنی کار)

بریتیه له دابه شکردنی کارمه ندان یاخود کریکاران له ریخراوو ده زگا و دامه زراوه به ره مه ینه ره کاندای به سه ر و یستگه کانی کاردا، هه رییه که و به پیی پسپۆری و نیهاتیوی خوی به مه به سته کارا کردنیان و به رزکردنه وهی ئاستی به ره مه کاردانی (الانتاجیه) له و کارمه ندو کریکارانه.

۸- Centralisation (ناوه ندیتی)

هه ندی جار له هه ندی شوین و جیگادا چالاکییه ئابورییه کان له روی جیگیرکردنی سەرمايه به هه موو جوړه کانییه وه زیاتر چر ده بیته وه و ده کات زۆریک له و یه که و چالاکییه ئابورییه نه وه شوینه به ده ره له شوینه کانی تر کو بیته وه.

۹- Production (بهره مه ینان)

پروسه ییه که که له ریگه ییه وه فاکته ره کانی به ره مه ینان به کار ده یینرین و ئاراسته ده کرین بو خولقاندنی که ئک یاخود زیادکردنی له ریگای به ره مه ینانی کالاً و خزمه تگوزارییه ئابورییه کانه وه.

۱۰- Wealth (الثروة) سامان

بریتیه له هه موو له و شته مادیه به رجه سته بوانه ی که له ولاتدا هه یه و تواناکانی به ره مه ینان نییه وه سهرچاوه ده گریته.

۱۱- Rotation الدوران (سورانه‌وه)

به پئی نه‌وهی پرؤسه‌ی بهره‌مهینان و به‌دیهاتنی دهرامه‌ت، پرؤسه‌یه‌کی به‌رده‌وامه و به‌دیهینه‌ری یه‌کترن و نه‌بازنه‌یه‌کی دیاریکراودا ده‌سورینه‌وه، هم‌موو فاکتوره‌کانی بهره‌مهینان و دهرامه‌ت ده‌بنه ته‌واو که‌ری یه‌کتری نه‌و بازنه‌یه‌دا.

۱۲- Income الدخل (دهرامه‌ت)

بریتیه نه‌پاداشتی هه‌ر فاکتوره‌ریکی بهره‌مهینان نه‌پرؤسه‌ی بهره‌مهیناندا کو‌ی هم‌موو دهرامه‌تی یه‌که‌کانی نه‌و فاکتوره‌رانه ده‌بنه دهرامه‌تی نه‌ته‌وه‌یی نه‌ولاتدا.

۱۳- Stagnation الکسر (دارمان)

۱۴- Competition المنافسه (کیپرکی)

یه‌کیکه نه‌و بازارانه‌ی که نه‌سیستمی سرمایه‌داریدا هه‌یه، که نه‌وپه‌ری نازادی ده‌ره‌خسینی بو‌کارو چالاکیه نابوریه‌کان به‌بی دست تیوه‌ردانی حکومت نه‌و کارو چالاکیانه‌دا.

۱۵- Prosperity الانتعاش (بوژاندنه‌وه)

یه‌کیکه نه‌و یستگه‌کانی سایکله نابوریه‌کان، که تیایدا بارودوخی نابوری به‌ره‌و بوژانه‌وه ده‌روات و فاکتوره‌کانی بهره‌مهینان به‌ره‌وبه‌کاره‌ینانی ته‌واو ناراسته ده‌کرین.

۱۶- Over-time الوقت الاضافی (کاتی زیاده‌کاری)

۱۷- Labour-time وقت العمل (کاتی کار)

نه‌و کاته‌یه که دیاری ده‌کریت بو‌کارکردنی کریکاران نه‌بواره‌کانی کارکردنیاندا و هه‌ردوو لایه‌نی سرمایه‌دارو کریکاران نه‌سه‌ری ریکه‌وتون به‌ ناگاداری و رهامه‌ندی لایه‌نه به‌رپرسه‌کانی حکومت نه‌هه‌ر ولاتیکیدا نه‌سایه‌ی یاسا‌کانی کاردا.

۱۸- Additional Capital الرأسمال الاضافی (سرمایه‌ی سه‌رخراو)

نه‌و بره‌ زیادکردنانه‌یه که ده‌خریته سه‌رقه‌واره‌ی سرمایه به‌مه‌به‌ستی زیادکردنی وزه‌و توانا نابوریه‌کان.

۱۹- Merchant Capital الرأسمال التجاری (سرمایه‌ی بازرگانی)

نه‌و سرمایه‌یه که ده‌خریته بواری بازرگانیه‌وه بو‌را په‌راندنی نه‌رکه بازرگانیه‌کان.

۲۰- Constant Capital الرأسمال الثابت (سرمایه‌ی نه‌گور)

بریتیه نه‌و به‌شهی سرمایه که نه‌گه‌ن زیادکردن یا خود که‌مکردنی ناستی بهره‌مهیناندا ناگور، سرمایه‌ی نه‌گور پیک دیت نه‌پیناو خانوبه‌ره‌و که‌ل و په‌لو که‌رسته و هم‌موو نه‌و شتانه‌ی تر که ناگورین نه‌مه‌ودایه‌کی نزیکدا و بو‌زیادکردنی پیوست به‌کاتیکی دریترخایه‌ن ده‌کات.

۲۱- Circulating Capital الرأسمال المدور (سرمایه‌ی گه‌روک)

۲۲- Finance Capital الرأسمال المالی (سرمایه‌ی دارایی)

بریتیه نه‌هه‌موو نه‌و توانا داراییانه‌ی که نه‌بواری چالاکیه‌کانی نابوریدا ده‌خریته گه‌ر.

۲۳- Prpfit variable Capital ربح الرأسمال المتغیر (قازا نجی سرمایه‌ی گوراو)

بریتیه نه‌و قازا نجی که ده‌سته‌به‌ر ده‌بیت نه‌ه‌نجامی به‌کاره‌ینانی سرمایه‌ی گوراو دوا‌ی پوخته‌کردنی هه‌ردوو لایه‌نی داهاته‌کان و خه‌رجیه‌کان.

۲۴- Net Profit Capital صافي الربح الرأسمالی (پوخته‌ی قازا نجی سرمایه‌ی)

دوا‌ی پیدانی هه‌موو خه‌رجیه‌کانی فاکتوره‌و که‌رسته‌کان که نه‌بواری بهره‌مهیناندا به‌کار ده‌ینریت و دوا‌ی پاکتاو کردنه‌وه‌ی هه‌موو

پایه‌ندوبونه‌کانی دامه‌زراوه به‌رام‌بهر حکومت بؤ نمونه باج و غه‌رامه و ره‌سم... هتد نه‌وهی ده‌مینیت‌ه‌وه نه‌داهاتی هه‌ر دامه‌زراوینک یا خود ریک‌خراوینکدا بریتیبه نه پوخته‌ی قازا نجی سرمایه.

۲۵- Mode of Production اسلوب الانتاج (شیوازی به‌ره‌مهینان)

شیوازی به‌ره‌مهینان ده‌گۆرئ به‌ پیی نه‌وه سیستمی که بالاده‌سته و گۆراوه نابورییه‌کان ده‌یسه پیینی به‌سه‌ر شیوازی به‌ره‌مهیناندا، بؤ نمونه نه‌سه‌رده‌می کویلیه‌تی و نه‌سه‌رده‌می ده‌ره‌به‌گایه‌تی شیوازه‌کانی به‌ره‌مهینان جیاوازبوون نه‌سه‌رده‌می سه‌رمایه‌داری شیوازی به‌ره‌مهینان نه‌سه‌رده‌می سه‌رمایه‌داریدا جیاوازه نه‌سه‌رده‌می سوشیالیستیدا، چونکه شیوازی خاوه‌نداریتی فاکته‌ره‌کانی به‌ره‌مهینان جیاوازه نه‌سه‌رده‌می که بؤ سه‌رده‌میکی تر.

۲۶- Value القیمة (به‌ها)

بریتیبه نه‌بری نه‌وه کاری که به‌رجه‌سته بووه نه‌کالایه‌کدا.

۲۷- Process of producing value عملیة خلق القیمة (پروسه‌ی خولقاندنی به‌ها)

بریتیبه نه‌به‌کارهینانی کریکاره‌کان نه‌بواری کارو چالاکیه‌ نابورییه‌کان و نه‌بواری به‌ره‌مهینانی کالای مادیدا.

۲۸- Process of producing surplus-value عملیة خلق فائض القیمة (پروسه‌ی خولقاندنی زیده به‌ها)

بریتیبه نه‌به‌کارهینانی کریکار نه‌سه‌رده‌می سه‌رمایه‌داریدا نه‌لایه‌ن سه‌رمایه‌دارانه‌وه، که‌وا بکات سه‌رمایه‌داری هه‌موو نه‌وه به‌ها راسته‌قینانه‌ی که کریکار ده‌یخولقیننی پیی نه‌داته‌وه نه‌ریگای کرییه‌ک که نه‌ناست نه‌وه به‌هایانه بیئت که ده‌یخولقیننی، بگره نه‌ریگه‌ی کرییه‌کی که مه‌وه یان موچه‌یه‌کی که مه‌وه

که نه‌ناست به‌ها راسته‌قینه‌کانی کاره‌کانیاندان نییه، به‌شیک نه‌وه به‌هایانه به‌لای خولیدا رایج ده‌کات و بوخوی ده‌بات و به‌م پییه زیده به‌هایه‌ک ده‌خولقی.

۲۹- Exchange-value القیمة المتبادلة (به‌های ناوگۆر)

بریتیه نه‌وه به‌هایه‌ی که نه‌ریگایه‌وه کالایه‌ک ده‌گۆردریته‌وه به‌ کالایه‌کی تر.

۳۰- Use-value القیمة الاستعمالیة (به‌های به‌کارهینان)

بریتیبه نه‌وه که‌ئکانه‌ی که کالایه‌ک هه‌یه‌تی بؤ به‌کاره‌ریک نه‌کاتی به‌کارهینانیدا.

۳۱- Surplus-value فائض القیمة (زیده به‌ها)

بریتیبه نه‌بری نه‌وه به‌هایه‌ی که سه‌رمایه‌داران ده‌ستی به‌سه‌ردا ده‌گرن نه‌نه‌ نجای به‌کارهینانی هیزی کاری کریکاراندا، که ناگه‌ریته‌وه بویان دوی پاداشت کردنیان، به‌ته‌نها به‌شیک نه‌به‌های کاره‌کانیان کاتییک که نه‌وه‌کری ده‌سته‌ی وه‌ری ده‌گرن که‌متر بیئت نه‌به‌های کاره‌کانیان وه‌ک ده‌رئه‌نجامیکی ناسایی شیوازی په‌یوه‌ندییه‌کانی نیوان سه‌رمایه‌دارو کریکاران نه‌سیستمی سه‌رمایه‌داریدا که بریتیبه نه‌چه‌وساندنه‌وه‌و روتاندنه‌وه‌ی کریکاران.

۳۲- Extra surplus-value فائض القیمة الاضافی (زیده به‌های سه‌رخراو)

بریتیبه نه‌وه به‌هایانه‌ی که سه‌رمایه‌دار ده‌ستی به‌سه‌ردا ده‌گریت بؤ سود و قازا نجی تاییه‌تی خوی.

۳۳- Absolute surplus-value فائض القیمة المطلق (زیده به‌های ره‌ها)

بریتیه نه‌وه زیده به‌هایه‌ی که سه‌رمایه‌دار ده‌ست خوی ده‌خات نه‌ریگه‌ی دریزکردنه‌وه‌ی کاته‌کانی کاری کریکار.

۳۴- Relative surplus-value فائض قیمة النسبی (زیده به‌های ریزه‌یی)

بريتييه نهو زئیده بههايی که سهرمايه دار دست خوئی ده خات له ريگهی گورینی بارودوخی به ره مهینانه وه.

۳۵-Surplus-labour فائض العمل (زئیده کاری)

بريتييه نهو کاتژمیره زيادانهی کاری کریکار که سهرمايه دار (دهستی به سهردا دهگریت و ناگه ریته وه بو خودی کریکار له ريگهی نهو کری دهستی که وهی دهگریت.

۳۶-Surplus-produce فائض الانتاج (زئیده به ره مه)

بريتييه نهو به ره مه زیادهی که کریکاران به ره مه می دهینن و زیاتره له پیداویستییه شه خسییه کانی خویمان دا.

۳۷-Over-work العمل الاضافي (زئیده کاری)

۳۸-Crisis الازمة (قهیران)

بريتييه له هه ره کیشه یه کی نابوری که له کاتی به ریوه چونی چالاکییه نابوریه کاندای سهره ئده دات.

۳۹-Price السعر (نرخ)

بريتييه نهو په یوه ندییهی که په پیدا ده بییت له نیوان بریکی دیاریکراو له کالاکان و بریکی دیاریکراو له دراوه کان له کاتی پرۆسی ئاؤگورکردنه وه دا.

۴۰-Price of labour سعر العمل (الأجر) (نرخی کار)

بريتييه نهو کری دهستییهی که ده ریته کریکاران که به رامبه ره به نرخی هیزی کاره که ی نهک نه وهی که به رامبه ره به نرخی کاره که ی بییت، واته ته نها پاداشتیکه بو سهر له نوئی بوژاندنه وه و زیندوکردنه وهی تواناو هیزه کانی بو دوباره کردنه وهی تواناو وزه کانی به وهی که بتوانی بهو کری دهستییهی که پیداویستییه کانی ژیانی روژانهی خوئی و خیزانه که ی پی بگریت.

۴۱-Interest الفائدة (سود)

بريتييه نهو پاداشتهی که له بری به کارهینانی سهرمايهی نه ختی ده ریته خواهه که ی که ده گوریت له کاتیکه وه بو کاتیکه و له فه ریکه وه بو فه ریکه و به پیی نهو گورانکارییه نهی که به سهر بارودوخی بازاری سهرمايه و بارودوخی نابوریدا دیت.

۴۲-Capital-money الرأسمال النقدي (سهرمايهی نه ختی)

بريتييه نهو سهرمايه نهی که له جوئی دراوو هاوچه شنه کانی دراو، سهرمايه دار مونکایه تیان ده کاتو له بواری کارو چالاکییه نابورییه کانی خوئی به کاریان ده هیئی.

۴۳-Universal-money النقد العالمي (دراوی جیهانی)

بريتييه نهو جو ره دراوانه ی که له مامه له بازارگانییه نیو ده و نه تییه کاندای به کار ده هیئینن و ره و اجیان ده بییت.

۴۴-Money-commodity النقود السلعية (پاره ی کالآ و شت و مهک)

۴۵-Reproduction إعادة الانتاج (به ره مهینانه وه) گیرانه وهی (به ره مهینان)

بريتييه له دیاردهی سهر له نوئی دوباره کردنه وهی پرۆسی به ره مهینان له ريگهی نهو خه رجییه نه وه که دهگریت له بواری کرینی نامیرو که لوپه لو که ره سته و به گه رخته وهی هیزی کار.

۴۶-Simple-reproduction إعادة الانتاج البسيط (به ره مهینانه وهی ساده) ساده (ناسا گیرانه وهی به ره مهینان)

بريتييه نهو زئیده به هايانهی که سهرمايه دار ته رخانی ده کات له پرۆسی به ره مهیناندا بو هیشته وهی سهرمايه بنه ره تییه که ی خوئی به هه مان بری پیشو له سهرتهای دست به کارکردنی به چالاکی به ره مهینان.

۴۷- Extended-Reproduction (إعادة الانتاج الموسع)

بهره مهینانه‌وهی بهرفراوان (بهرفراوان گیرانه‌وهی بهره‌مهینان)

بریتیبیه نه‌ناراسته‌کردنی به‌شیکی زور نه‌زیده به‌ها روهو زیادکردنی بری سهرمایه‌ی بنه‌ره‌تی سهرمایه‌دار به‌مه‌به‌ستی زیادکردنی وزه‌و تواناکانی بهره‌مهینانی زیاتر نه‌جاران.

۴۸- Selling price سعر البيع (نرخ‌ی فروشتن)

بریتیبیه نه‌و نرخ‌ی که هه‌ردوو لایه‌نی کرپیارو فروشیار نه‌سه‌ری ریک ده‌کهن.

۴۹- Simple labour العمل البسيط (کاری ساده)

بریتیبیه نه‌و جوهر کارانه‌ی که کرپیکاری ساده نه‌نجامی ده‌دات به‌بی نه‌وهی نه‌و کرپیکاره هیج پسرپورییه‌کی تاییه‌تی هه‌بی‌ت یان لی‌هاتوییه‌کی هه‌بی‌ت یان شارازیه‌کی هه‌بی‌ت نه‌بواریکی دیاریکراودا.

۵۰- Necessary labour العمل الضروري (کاری پیویست)

۵۱- Labour-fund الرصيد التقديرى للعمل (مایه‌ی کار)

بریتیبیه نه‌و پاره تهرخانکارانه‌ی که داده‌نریت بو پاداشت کردنه‌وهی کرپیکاران به‌پیدانی هه‌قده‌ست پیمان.

۵۲- Abstract labour العمل المجرد (کاری روت)

۵۳- Skilled labour العمل الماهر (کاری چاپوک)

بریتیبیه نه‌و جوهر کارانه‌ی که پیویستی به‌شاره‌زایی و پسرپوری و لی‌هاتویی هه‌یه نه‌لایه‌ن نه‌و کرپیکارانه‌ی که نه‌م جوهر کارانه نه‌نجام ده‌دن.

۵۴- Gross product الانتاج الاجمالي (کوبه‌ره‌هم)

بریتیبیه نه‌کوی هه‌موو نه‌و کالایانه‌ی که نه‌کاتیکی دیاریکراودا بهره‌م ده‌هینریت و به‌نرخه زانراوه‌کانی بازار نه‌ژماری بو‌ده‌کریت.

۵۵- Semi-finished product الناتج شبه المکتمل بهره‌می نیمچه ته‌واو

(بهره‌می شیوه ته‌واو بوو)

بریتیبیه نه‌و کالایانه‌ی که نه‌کوتایی سائدا ده‌بی‌ت نه‌ژمار بکریت، داخلی بری بهره‌مهینان ده‌کریت، نه‌گه‌رچی به‌هه‌موو قوناه‌کانی بهره‌مهیناندا تیینه پهریوهه نه‌بونه‌ته کالایه‌کی ته‌واو بو.

۵۶- Object of labour-wage الغرض في العمل - الأجر (ناما نجی کار-

کرئ)

نه‌روانگه‌ی کرپیکاره‌وه، ناما نجی کار بریتیبیه نه‌و کرئ ده‌سته‌ی که وه‌ری ده‌گریت بو‌بژیوی ژبانی خو‌ی.

۵۷- Nominal wage الأجر الاسمي (کرئ‌ی نیسی)

بریتیبیه نه‌و کرپیه‌ی که کرپیکار وه‌ری ده‌گریت نه‌شیوه‌ی نه‌و یه‌که نه‌ختیانه‌ی که پی‌ی ده‌دریت به‌ده‌ر نه‌ناستی گشتی نرخه‌کان که نه‌وانه‌یه واکات کرئ راسته‌قینه‌کان هه‌نه‌زه‌و دابه‌ز بکات و بری نه‌و کالاً و خزمه‌تگوزاریانه‌ی کرپیکار ده‌ستی ده‌که‌ویت زیاد بکات یان که‌م بکات.

۵۸- Hour wage أجر الساعة (کرئ‌ی کاتژمیری وه‌ختی)

بریتیبیه نه‌و کرپیه‌ی که ده‌دریت‌ه کرپیکاریک نه‌به‌رامبه‌ر هه‌ر سه‌عاتیکی کارکردنیدا.

۵۹- Real wage الأجر الحقيقي (کرئ‌ی راسته‌قینه)

نه‌بری نه‌و کالاً خزمه‌تگوزاریانه‌ی که کرپیکار ده‌توانیت ده‌ستی که‌ویت به‌و بره‌یه‌که نه‌ختیانه‌ی که پی‌ی ده‌دریت نه‌به‌رامبه‌ر کارکردنیدا، دیاره نه‌گه‌ر کرئ نیسییه‌که‌ی کرپیکار نه‌گوریت به‌رژبونه‌وه‌ی ناستی گشتی نرخه‌کان ده‌بی‌ته هوکاری هاتنه خواره‌وه‌ی کرئ راسته‌قینه‌که‌ی، هه‌روه‌ها هاو پی‌چه‌وانه‌که‌شی راسته.

۶۰- Standard of price السعر القياسى (نرخى ستاندر)

بريتييه نهو نرخه‌ى كه ده‌بيته پيوانه‌ى نرخه‌كانى تر.

۶۱- Magnitude of value قياس القيمة (نه‌ندازه‌ى به‌ها)

بريتييه نهو يه‌كه پيوانه‌بيانه‌ى كه به‌هاى پى پيوانه ده‌كرتت بو نمونه كاترميره‌كانى كار.

۶۲- Economic category التصنيف الاقتصادى (پولينى نابورى)

بريتييه نه پولين كردنى كالاو خزمه‌نگوزارى و چالاكييه نابورييه‌كان و هه‌موو گوراوه نابورييه‌كان به پيى بوجونى زانستى نابورى.

۶۳- Relation of production علاقات الانتاج (په‌يوه‌ندييه‌كانى

به‌رهه‌مهينان)

بريتييه نهو په‌يوه‌ندييه كومه‌لايه‌تبيانه‌ى كه نه‌كاتى پرؤسه‌ى به‌رهه‌مهيناندا په‌يدا ده‌بيت بو نمونه په‌يوه‌ندييه‌كانى نيوان سهرمايه‌داران و كريكاران نه‌سيستى سهرمايه‌داريدا.

۶۴- Rate of surplus-value معدل فائض القيمة (تيكراى به‌هاى

سهرخراو)

بريتييه نه‌تيكراى نهو سه‌عته كارانه‌ى كه سهرمايه‌دار ده‌ستى به‌سهردا ده‌گريت و بو خوى ده‌بات و ده‌كرتت بهم شيوه‌يه‌ى خواره‌وه نه‌ژمار بكرتت:

ريژه‌ى به‌هاى سهرخراو = سه‌عته خوراويه‌كانى كار $\times 100$

سه‌عته پيويستيه‌كانى كار

۶۵- Rate of Profit معدل القيمة (تيكراى قازانج)

بريتييه نه‌تيكراى نهو بره‌داهاتانه‌ى كه ده‌مينتته‌وه بو سهرمايه‌دار، دواى ده‌ركردنى هه‌موو نهو خهرجيبانه‌ى كه پيى هه‌ئده‌ستتت بو دابىن كردنى پيداويستيه‌كانى كارو چالاكييه‌كانى.

۶۶- Productive power القوى المنتجة (هيژى به‌رهه‌مهينان)

بريتييه نه‌هه‌موو نهو نامرازانه‌ى كه به‌كار ده‌هينرتت نه‌بوارى به‌رهه‌مهينانى پيداويستيه‌كانى ژيانى تاكه‌كانى كومه‌نگا كه بريتتت نه‌ئامير و كه‌ره‌سته و خانوبه‌رهو كارگه و هه‌موو نهو كه‌سانه‌ى كه نه‌م نامرازانه‌ى به‌رهه‌مهينان به‌كارده‌هينتت نه‌پرؤسه‌ى به‌رهه‌مهيناندا، وهك كريكارو جوتيارو نه‌ندازيارو... هتد.

۶۷- Cost of production تكلفة الانتاج (تيچوونى به‌رهه‌مهينان)

بريتييه نهو خهرجيبانه‌ى كه ده‌كرتتت سهره‌موو پيداويستيه‌كانى پرؤسه‌ى به‌رهه‌مهينان.

لەبەر چەند ھۆپەك نەمانتوانی لەكائى خۇپدا بەشى سېپەم وەرگېرىن
وەرگېرەكان